

Az új hangversenyszezon műsorterve

Az Országos Filharmonia sikeres hangversenyévada után már elkészült az új hangversenyszezon műsorterve. Az országos hírnévre szert tett Szegedi Bartók Béla Zenekar és a Zenebarátok Kórusa mellett világ-híró külföldi vendégművészek és ismert magyar művészek fellépésére kerül sor az új bérleti ciklusban.

A színvonalas, gazdag koncertanyag méltó módon képviseli a klasszikus és modern zeneszerzők legjobb alkotásait és lehetőséget teremt olyan monumentális mű bemutatására, mint Händel csodálatos szépségű oratóriuma, a Messiás.

Az új bérleti sorozat — amely tíz koncertből áll — október 24-én indul a Nemzeti Színházban.

Gertler Endre hegedűművész, a Brüsszeli Királyi Zeneakadémia hegedűtanára Bartók Hegedűversenyt játsza. Músorton Lendvay Tragikus nyitánya és Brahms I. szimfóniája szerepel még. A hangverseny karmestere Lukács Ervin, az 1963-as római karmesterverseny első díjasa. Ezt követően a Jurgoszláv Ljubljani Filharmonikus Zenekar szerepel Szegeden. Majd a Bartók Béla Filharmonikus Zenekart a tavalyi szabadtéri játékokról közismert lengyel karmester, Henryk Czys vezényli. Közreműködik Nagy Imre oboaművész, a Bartók Béla zenekar szólamvezetője. Músorton Lutoslawski: In memoriam Bartók Béla, Marcello Oboaverseny Mozart g-moll szimfónia. Kovács Dénes, a világszerte elismert hegedűművész, Mendelssohn Hegedűversenyt játsza majd hangversenyén.

A Zenebarátok Kórusa Debussy La Demoiselle elue és Liszt Prometheus című művével mutatkozik be az új hangversenyévadban. A hangverseny karmestere Vaszy Viktor. E hangversenysorozatot követő három hangverseny szolista három kiemelkedő tehetségű zongoraművész: Gabos Gábor, Tusa Erzsébet és Herédi Lajos. Músorton Csajkovszkij b-moll zongoraverseny, Bartók III. zongoraverseny, Beethoven c-moll zongoraverseny. A Bartók-zongoraverseny karmestere a világhíró cseh karmester, Karel Ancerl,

míg a másik két hangversenyt Komor Vilmos és Sulyok Tamás vezényli.

A három koncerten olyan ismert művek kerülnek előadásra, mint Mendelssohn Skót szimfónia, Sostakovics V. szimfónia, Schubert III. szimfónia és Lajta Vonós szimfónia. Az egész estét betöltő és méltán nagy siker elé tekintő mű, Händel Messiás című oratóriuma a száztagú Zenebarátok Kórusának tolmácsolásában kerül majd bemutatásra. Az impozáns művet Vaszy Viktor vezényli.

A bérleti hangversenysorozat a szegedi Bartók Béla Filharmonikus Zenekar és egy külföldi karmester hangversenye zárja.

A nagyzenekari hangversenyek mellett igen komoly sikerre számíthatnak a gazdag programú kamarahangversenyek is. Ezek a hangversenyeken szovjet, japán, amerikai és olasz szolaművészek működnek közre.

Az első ciklusban Tsuyoshi Tsutsumi japán gondnokaművész ad hangversenyt, majd Petr Messerleuer francia és Jarmila

Kozdekova cseh zongoraművész szonátaestjére kerül sor. A közismert Pécsi Sebestyén orgonaestjén Werner Mária énekművész működik közre. Nagy sikerrel szerepelt a tavalyi programban Malcolm Frager amerikai zongoraművész, aki akkor Prokofjev zongoraversenyt játszott. A kitűnő művész most önálló zongoraestet ad. Értékes színfoltot jelent az ideai kamara hangversenysorozatban Delley József és Bódás Péter kétzongorás hangversenye és a Pedagógiai Főiskola női karának közreműködése, Kadosa Pál vezényletével.

Szeptemberben tartják Budapestben a fűvésztársaság versenyt. A győztes kamarazenei hangversenyt mutatkozik be a második bérletsorozatban. Ugyancsak ebben a ciklusban szerepel Natália Gutman szovjet gondnokaművész és Dino Viani, a két évvel ezelőtt Szegeden oly nagy sikert aratott olasz zongoraművész. Ezt a kamarazenei hangverseny-sorozatot a Bartók vonóségyes műsora zárja.

Szegeden tartja kongresszusát a Magyar Élettani Társaság

Szerencsés kezdeményezés, hogy anketákat, tudományos üléseket, konferenciákat nemcsak Budapestben, hanem vidéken is egyre gyakrabban rendeznek. Július 1—3-án Szegeden tartja 29. kongresszusát a Magyar Élettani Társaság, a Magyar Tudományos Akadémia egyik intézménye. Világviszonylatban is a legelsőbb élettani társaságok közé tartozik, 1931-ben alapították, s alapító közölt ott volt a Nobel-díjas Szentgyörgyi Albert is. A MET (a társaság rövidített neve) évenként egy-egy vándorgyűlést rendez, amelyre külföldi vendégeket is meghívna.

Dr. Obál Ferenc egyetemi tanár, a Szegedi Orvostudományi Egyetem oktatója, a MET elnöke tájékoztatásul a következőket mondta a kongresszusról:

— 350 vendég érkezésére számítottunk. A Szovjetunióból

két akadémiust várunk, Romániából és a Német Demokratikus Köztársaságból hivatalos delegációk érkezését jelezték, de Csehszlovákiából, Lengyelországból, Bulgáriából, a Német Szövetségi Köztársaságból, az Egyesült Államokból és Olaszországból is jönnek vendégek. A külföldiek nagyobb létszámú részvételét akadályozza a Tokióban nem sokkal később összegyűléző Nemzetközi Élettani Kongresszus.

Az ülésszakot a MEDIM-PEX is felhasználja a magyar gyógyszerek további külföldi népszerűsítésére, a MEDICOR-művek pedig kiállítást rendez az orvostudomány legmodernebb hazai gyártmányú, technikai eszközeiből.

— Mint ismeretes, az élettani tudománya az egészséges emberi szervezettel foglalkozik. A dolgozatok ideg-élettani, vérkeringési, veseműködési, táplálkozási, emésztési problémákkal foglalkoznak — fejezte be nyilatkozatát Dr. Obál Ferenc. Farkas István

Programozott oktatás az általános iskolában

Az oktatási folyamat korszerűsítése napjaink pedagógiájának egyre sürgetőbb igénye lesz. Az oktatás és a tanulás mindmáig megkezdő ellentmondásainak megoldására született kísérletek közül kétségtelenül a programozott oktatás alkalmazása az egyik legjelentősebb, mely tehát abból az igényből született, hogy a tanulók a mainál nagyobb hatásokkal tegyék magukévá a tananyagot.

Az elmúlt tanév során már folytattak ilyen jellegű kísérletek a Radnóti gimnáziumban dr. Nagy József, a JATE Neveléstudományi és Lélektani Intézetének adjunktusa vezetésével, az idén azonban egy nagyobb szabású akciót bonyolítottak le. Erről a kísérletről: eredményeiről, tapasztalatairól, nehézségeiről érdeklődtünk, mikor felkerestük dr. Agoston Györgyöt, a Neveléstudományi és Lélektani Intézet igazgatóját, dr. Nagy Józsefet és Horváth Lászlót, a Juhász Gyula Iskola tanárát, városi matematikai szakfelügyelőt.

A főszereplők

— A Szeged városi és járási tanács művelődésügyi osztályával közösen, azzal együttműködve szervezték meg intézetünk 10 általános iskola V. osztályában a matematikai anyag egy témakörének programozott el-sajátítását — kezdte Agoston György. — Az oktatás az új tanterv alapján folyt a tizedestörtök témakörben — mintegy öt héten keresztül: a szegedi Zrínyi Ilona, Rókusi, Szilléri, Juhász Gyula, Móra Ferenc és Hámán Kató, valamint az algyői és tápié osztott, illetve a vil-maszállási és kiskundorozsmai — Madách osztatlan falusi általános iskolák egy-egy osztályában. Szükségünk volt még természetesen 10 kontrollosztályra is az eredmények megállapítása céljából, valamint magára a programra.

Az elmélet

— Szakemberek számára köztudomású — folytatja Agoston György —, hogy a programozott oktatás lényegében a tananyag feladat-sorrá való átalakítása. A program lépésekre tagolódik, melyben belül a tanuló ismereteket, feladatokat kap, majd utasítást az ön-ellenőrzésre, még mielőtt a következő lépésre rátérne. Így egész órán csendben, önállóan, de feltétlenül ak-

tívabban dolgozik, a tanár szerepe pedig némileg módosul, majdhogynem csupán esetenkénti magyarázatokra korlátozódik, amennyiben egyes tanulóknál a megértés hiányát tapasztal-ná.

Jelen esetben a tizedestörtek témájának két variációját dolgozták ki, s Horváth László, aki maga is aktív szereplője volt a Juhász Gyula iskolában az új eljárásnak, számol be a kísérlet ottani megszervezéséről:

— Minden egy óra körülbelül három-öt perces rövid szóbeli gyakorlással kezdődött, melynek célja a téma előkészítése, valamint a programban előforduló fontosabb fogalmak írásbeli és szóbeli gyakorlása volt. Az osztályban az ülésrend a tanulmányi színvonal szerinti alakult: körülbelül azonos képességűek ültek egy csoportban, hogy a tanárnak ne kelljen marathoni futást rendezni egyik gyerektől a másikig, mert így szinte állandóan a legtöbb problémával dolgozó gyengébb tanulóknál időzött, s azoknak gyakran a hagyományos módon is magyarázott! A tanulók munkafüzetükbe dolgoztak, s a programot — mivel házi feladatot nem adtunk —, csak a hiányzókat viheték haza: pótlás céljából. Ugyancsak elmaradt a hagyományos feleltetés is: jegyeket a munkafüzetük átadásakor kétszer adtunk, no meg a záró- és iskolai dolgozatokra, a kísérlet végén.

Cél és megvalósulás

— Három konkrét célkitűzésünk volt — mondja Agoston György. 1. Lehet-e az általános iskola kritikus V. osztályában ilyen módszerrel dolgozni — az eredmény szerint igen. 2. Hogyan reagálnak a tanulók egy hosszabb kísérletre — itt az volt az érzésünk, hogy kissé mintha farszót lett volna az 5 hetes program! 3. Milyen lépéseket lehet és tudunk tenni a gyerekek önellenőrzésében mutatkozó problémák megoldása felé, közelebb: hogyan küszöböljük ki a diákok — esetleg jóhiszemű vagy fáradtságból eredő — csalásait, amikor is tovább haladnak a programban anélkül, hogy az előző lépést helyesen oldották volna meg?

Ismét Horváth László beszél tapasztalatairól:

— A tanulók matematikából még soha nem látott lelkesedéssel dolgoztak, mondhatni totális aktivitás bontakozott ki: minden lépés elvégzése után sikerélményük volt, az óra végén pedig valósággal ki kellett venni kezükből a programot, mert a szünetben is dolgozni akartak! Olyan tempóban tudtunk haladni, hogy amikor például 2 matematikai óra volt egymás után, akkor ezalatt körülbelül 3, különben szétzörtan megtartott óra anyagát vet-tük át. A motiváció tökéletes volt, mivel érdekelte őket: a hagyományos fardat-ság sem volt tapasztalható! Nagy József még elmondja, hogy az új tanterv 23 órára tervezte a témát, kiderült azonban, hogy még tanmenetileg is legalább 30 óra lett volna szükséges.

3—4 tizedes javulás!

Ezen váratlan problémák mellett mégis milyen eredmények születtek?

— Előzőleg minden érdekelt osztályban felmérést rendeztünk, minek során bizony néhány komoly hiányosságot észleltünk. Nincsenek például tisztában a mértékegységekkel, ami a tizedestörtek megértésének elemi feltétele. Így azután a programban erre különös gondot fordítottunk. A befejezésük után megtartott felmérést dolgozat alapján szép lehetőség kínálkozott a hagyományos és programozott oktatással dolgozó osztályok eredményeinek összehasonlítására. Ez minket igazolt, mivel osztályainkban 3—4 tizedes javulást tapasztalhattunk!

Agoston Györgyöt kértük meg, összegezze a legfontosabb gondolatokat:

— Bár a kipróbált program nem biztos, hogy a legjobb, mégis ez a jövő útja! Hiszen nem minden tanítvány és nem is minden anyagrész esetében célszerű a program alkalmazása; a tanulók is kissé elfásulnak, ezért nem árt, ha közben-közben visszatérünk a régi módszerhez. Az viszont tény, hogy az újat a tanulók is igénylik, szívesen csinálják, s ez biztató előjel a további kísérletekre.

Nikolényi István

A nyár új filmjei

A mozikedvelők számára a MOKEP számos filmcsemegét tartogat a nyári hónapokban. Így bemutatásra kerül Kodály Zoltán daljátéka alapján készült Hány János, amelynek címszerepét Szirtes Ádám, főbb szerepeket pedig Meggyesi Mária, Bodrogi Gyula játsszák. Dumas romantikus kalandregényének filmváltozata, a Fekete tulipán. A francia forradalom idején játszódó színes olasz-francia-spanyol koprodukcióban készült film, rendezője Christian Jaque, főszereplői, Alain Delon, Virna Lisi és Dawn Adams. Van, aki forrón szereti címmel amerikai filmvígjáték női főszereplője a tragikus elhunyt Marilyn Monroe, Shakespeare Antonius és Cleopátrájának burleszkváltozata, a Folytassa, Cleo című új angol filmszatíra. Bemutatásra kerül még Karel Zeman csehszlovák rendező történelmi tárgyú filmalkotása, a Bolondos krónika címmel.

Országsszerte júniusban mutatják be Hamingway Nobel-díjas regényéből készült, színes, szélesvásznú amerikai filmalkotást, Az öreg halász és a tenger-t. A filmet John Sturges rendezte, a főszerepet Spencer Tracy játsza. Jó szórakozást ígér a Gershwin zenéjére készült Egy amerikai Párizsban című zenés-táncos amerikai film, Gene Kelly főszereplésével. Nyári intermezzo címmel kerül forgalomba egy új, színes csehszlovák musicalfilm.

Kétrészes filmként kerül a közönség elé a televízióból ismert Tenkes kapitány című ifjúsági filmsorozat. Ugyancsak kalandos történet lesz a Harc a banditákkal című szovjet film, melynek hőse egy fiatal vadász. Szórakoztató burleszk, a francia filmnapokon már bemutatott Hajrá, franciák! című film is. A film rendezője és főszereplője Robert Dhéry. Feljuttatja júliusban Stendhal híres regényének, a Vörös és feketé-nek nagyszerű filmváltozatát is, Gerard Phillips és Daniele Darrieux főszereplésével. Országsszerte bemutatják a Phaedra című amerikai filmet, amely az antik tragédia modern időbe helyezett változata. A főszerepeket Raf Vallone, Melina Mercouri és Anthony Perkins játsszák. Egy kórterem négy férfibetegének sorsát mutatja be A kórterem című szovjet film, melynek főszereplői: Andrej Popov és Zsanna Prokorenko. Szép történet az új japán film, a Szivfájdalmam, Hirosima, melyben egy tokiói újságíró az atombomba sújtotta városban kutat a bombázás következményei után. Ugyancsak háborús történet Leonard Frank híres regénye alapján készült új NDK-film, az Egy gyilkosság krónikája. Az operakedvelők számára nagy élményt tartogató az angol filmgyártás új, színes filmje, a Nicolai vígoperájából készült Windsori víg nők, melynek énekes főszereplője Norman Foster.

GYORSPOSTA • GYORSPOSTA GYORSPOSTA • GYORSPOSTA

LEHET KAPNI BÚVÁRSZEMÜVEGET

Sz. I. újszegedi olvasónk szerkesztőségünkhöz küldött levelében arról érdeklődik, mikor lehet majd kapni a sportszer boltokban úgynevezett „búvárszemüveget”. Mint panasolja több mint

két hónapja keresi ezt a szemüveget, s ezért felteszi a kérdést egyáltalán gyártanak-e még ilyen, s ha igen mikor és hol lehet majd kapni.

— Eppen ma kaptunk — több hónapi szünet után — először búvárszemüveget, — felel levelezőnk kérdésére Hegger Károlyné, a Kársz utcai Sportszer Bolt vezető-helyettese.

— Az említett búvárszemüveg csaknem állandóan hiányzik, és bár ismételten újra és újra rendelünk, de igen ritkán kapunk. Most például lengyel import szállítmány érkezett, ára 68 forint. De az ellátás most sem lesz folyamatos.

NEM GYÓZI AZ IPAR

Gera József Pannónia motorkerékpár tulajdonos arról irt hozzánk küldött levelében, nem érti, miért nem lehet olyan fontos motoralkatrészeket kapni, mint például a Pannónia sebességváltó rugója, vagy első teleszkóp rugó. Az említett cikkek valóban apróságnak számítanak, de hiánya igen bosszantó kellemetlenséget tud okozni.

— Az említett két apró motoralkatrész sajnos a hiánycikkek közé tartozik, — kapjuk a felvilágosítást Fargó Józseftől, a Verseny

Műszaki Áruház vezetőjétől. — A probléma abból adódik, hogy ezek az alkatrészek igen gyorsan elkopnak, ezért sok kellene belőlük, de az ipar nem győzi a gyártást. A mi lelkiismeretünk nyugodt, hétről hétre, újra és újra feladjuk a rendelést, de sajnos két-három hónap is eltelik, amíg néhány darab érkezik. Ilyenkor aztán két-három nap alatt elfogy a készlet, és ismét hónapokig hiába keresik a motorkerékpár tulajdonosok. Mi ezt a panaszt állandóan tolmácsoljuk a kereskedelem vezetőinek, az ipar ígér is, de sajnos nem sok látszik van.

Ahol a zsebpénzt is ellenőrzik

A dolgozó bármely munkahelyen bizalmat kíván önmaga és munkája iránt, s a rábízott anyagi javak kezelésének tekintetében is. Ez így is van rendjén. A munkahelyek vezetői és dolgozói kölcsönösen bizalommal vannak egymás munkája iránt.

Ez az alapja az egymás megbecsülésének. Ez természetesen nem zárja ki a munka és a munkafolyamat mindenkor ellenőrzését, s adott esetben okvetlenül szükséges a hibákra felhívni a figyelmet. Az ellenőrzésnek viszont furcsa módjával találkozni a szegedi benzinkutaknál.

Az AFOR budapesti központja szegedi kirendeltségéhez, illetve a benzinkuták kezelőinek körlevezet küldött. Ez a 8/1965. sz. igazgatási utasítás tartalmazza. A többi között szó esik ebben a társadalmi tulajdon védelméről is. Ezt az alábbi „sarkalatos” kitéllel kívánja szolgálni az igazgatási utasítás:

„A szolgálatban levő kútkezelő 100 forintnál több saját készpénzt nem vihet be magával a töltőállomásra.”

Mi következik ebből az utasításból? Az, hogy az a benzinkútkezelő, akinek százegetnéhány forint zsebpénze van, már gyanússá válik a rábízott társadalmi tulajdon becsületes kezelése tekintetében.

Netán 150—200 forint esetében kivizsgálást, fegyelmi eljárást kell elrendelni ellene. Jóllehet a rábízott társadalmi tulajdonból nem hiányzik egy deci sem. Az olajat, a benzint, a keveréket pontosan kiméri, ellenértékével elszámol.

Honnan tudható meg viszont, hogy a kútkezelőnél száz forint, vagy ennél több zsebpénz van? Nyilvánvalóan az ellenőrzéskor ki kell üríteni zsebeit, pénz- és le-véltárcáját, hogy „rovancsolni” lehessen. Mi ez, ha nem a személyes szabadság, az emberi önérték durva megsértése?!

Szomorú, ha csak ilyen szegényes és megalázó eszköz áll az AFOR rendelkezésére, amellyel a társadalmi tulajdon védelmének érdekében a kútkezelők munkájuk közben szokták felvenni a fizetésüket. Ha szó szerint vesszük az AFOR körlevélénél sarkalatos kitételeket, akkor a kútkezelőket azonnal haza kell küldeni a munkából, mert havi keresetük kifizetésének napján nyilvánvalóan száz forintnál több pénz van a zsebükből. Lám, a körlevél idézett sorainak adabszurd volta így bosszullathatja meg magát. S meg kell kérdeznünk a kútkezelőket, hogy mi erről a véleményük. Helyettük válaszunk: szomorú...

L. F.